

УДК 334.716:336

В.Г. ПОСОХОВ, магістр, НТУ «ХПІ», Харків

ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

У статті розглянуто теоретичні аспекти оцінки фінансового стану підприємства.

В статье рассмотрены теоретические аспекты оценки финансового состояния предприятия.

In the article address the theoretical aspects of the financial condition assessment enterprise.

Ключові слова: фінансовий стан, ліквідність, фінансовий аналіз

Вступ У сучасних умовах кожне підприємство повинно чітко орієнтуватись у складному лабіринті ринкових відносин, правильно оцінювати виробничий та економічний потенціал, стратегію подальшого розвитку, фінансовий стан як свого підприємства, так і підприємств-партнерів.

Дослідженням проблем оцінки фінансового стану підприємства присвячені наукові праці вчених-економістів Бандурки О.М., Коробова М.Я., Орлова П.І., Петрова К.Я., Покропивного С.Ф., Колота В.М. та ін. [1,2,3,4].

Під фінансовим станом підприємства розуміють ступінь забезпеченості підприємства необхідними фінансовими ресурсами для здійснення ефективної господарської діяльності та своєчасного проведення господарської діяльності та своєчасного проведення грошових розрахунків за своїми зобов'язаннями. [1]

Постановка завдання Мета роботи полягає в розкритті теоретичних аспектів оцінки фінансового стану підприємств.

Методологія Теоретичну і методологічну основу дослідження складають наукові праці і методичні розробки провідних вітчизняних та зарубіжних вчених. В процесі дослідження підприємства використані методи аналізу фінансової стійкості, структурного аналізу активів і пасивів та аналізу фінансової стійкості

Результати дослідження Головна мета фінансової діяльності підприємства – нарощування власного капіталу і забезпечення стійкого положення на ринку. Для цього підприємство повинне підтримувати свою

платоспроможність і забезпечувати високу рентабельність, а також оптимальну структуру активів і пасивів балансу.

Основні завдання фінансового аналізу:

1. Своєчасна і об'єктивна діагностика фінансового стану підприємства;
2. Пошук резервів поліпшення фінансового стану підприємства, його платоспроможності і фінансової стійкості;
3. Розробка конкретних заходів, направлених на ефективне використання фінансових ресурсів і зміцнення фінансового стану підприємства;
4. Прогнозування можливих фінансових результатів і розробка моделей фінансового стану при різних варіантах використання ресурсів.

Фінансовий стан підприємства виражається структурою його активів і пасивів, тобто засобів підприємства і джерел їх забезпечення. Основні завдання аналізу фінансового стану – визначення якості фінансового стану, вивчення причин його поліпшення або погіршення за період, підготовка рекомендацій по підвищенню фінансової стійкості і платоспроможності підприємства. Ці завдання вирішуються на основі дослідження динаміки абсолютних і відносних фінансових показників і розробляються на наступні аналітичні блоки:

Структурний аналіз активів і пасивів;

Аналіз фінансової стійкості;

Аналіз платоспроможності (ліквідності);

Аналіз необхідного приросту власного капіталу.

Ліквідність підприємства визначається наявністю у нього оборотних коштів в розмірі теоретично достатньому для погашення короткострокових зобов'язань. Платоспроможність означає наявність у підприємства грошових коштів і їх еквівалентів, достатніх для розрахунків по кредиторській заборгованості, що вимагає негайного погашення. Таким чином, основними ознаками платоспроможності є: а) наявність в достатньому об'ємі засобів на розрахунковому рахунку; б) відсутність простроченої кредиторської заборгованості.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності (платоспроможності) є найбільш жорстким критерієм ліквідності підприємства і показує, яка частина короткострокових позикових зобов'язань може бути при необхідності погашена негайно. Його оптимальне значення - 0,2.

Фінансовий аналіз також передбачає оцінку ділової активності підприємства.

Якісними критеріями оцінки ділової активності є: широта ринків збуту продукції; наявність продукції, що поставляється на експорт; репутація підприємства, що виражається, зокрема, в популярності серед клієнтів, що користуються послугами підприємства, і ін. Кількісна оцінка робиться за двома напрямками:

1. міра виконання плану за основними показниками, забезпечення заданих темпів їх зростання;
2. рівень ефективності використання ресурсів підприємства.

Для реалізації першого напрямку аналізу доцільно також враховувати порівняльну динаміку основних показників. Зокрема, оптимально наступне їх співвідношення:

$$T_{пб} > T_r > T_{ак} > 100\%,$$

де $T_{пб} > T_r > T_{ак}$ – відповідно темп зміни прибутку, реалізації, авансованого капіталу (Бд).

При аналізі оборотності оборотних коштів особлива увага повинна приділятися виробничим запасам і дебіторській заборгованості. Чим менше фінансових ресурсів в цих активах, тим більш ефективно вони використовуються, швидше обертаються, приносять підприємству все нові і нові прибутки.

Оборотність оцінюють, зіставляючи показники середніх залишків оборотних активів і їх обернень за аналізований період.

Особливої актуальності набуває питання оцінки структури балансу, оскільки вирішення про неплатоспроможність підприємства приймаються після визнання незадовільної структури балансу.

Аналіз і оцінка структури балансу підприємства проводяться на основі показників: коефіцієнта поточної ліквідності; коефіцієнта забезпеченості власними засобами. Підставою для визнання структури балансу підприємства незадовільною, а підприємства - неплатоспроможним є одна з наступних умов:

- коефіцієнт поточної ліквідності на кінець звітного періоду має значення менше 2; ($K_{пл}$);
- коефіцієнт забезпеченості власними засобами на кінець звітного періоду має значення менше 0,1. ($K_{звз}$).

Основним показником, що характеризує наявність реальної можливості в підприємства відновити свою платоспроможність протягом певного періоду, є коефіцієнт відновлення платоспроможності. Якщо хоч би один з коефіцієнтів менше нормативу ($K_{пл} < 2$, а $K_{звз} < 0,1$), то розраховується коефіцієнт відновлення платоспроможності за період, встановлений рівним шести місяцям.

Висновки Таким чином, фінансовий стан підприємства - це комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, визначається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів. Фінансовий стан підприємства залежить від результатів його виробничої, комерційної та фінансово-господарської діяльності. Тому на нього впливають усі види діяльності підприємства. Передовсім на фінансовому стані підприємства позитивно позначаються безперебійний випуск і реалізація високоякісної продукції. Стійкий фінансовий стан підприємства залежить від обґрунтованості стратегії розвитку, маркетингової політики, від внутрішніх можливостей ефективно використовувати всі існуючі в його розпорядженні ресурси, від зовнішніх умов, до числа яких відносяться податкова, кредитна, цінова політика держави та ринкова кон'юнктура.

Список літератури: 1. Фінансова діяльність підприємства: Підручник / Бандурка О.М., Коробов М.Я., Орлов П.І., Петрова К.Я. - 2-ге вид., перероб. і доп. - К.: Либідь, 2002. - 384 с. 2. Покропивний С.Ф., Колот В.М. Підприємництво: стратегія, організація, ефективність. - К.: КНЕУ, 1998. - 352 с. 3. Бальжинов А.В., Михеева Е.В. Анализ и диагностика финансово-хозяйственной деятельности предприятия. Улан-Удэ, 2003. - 119 с. 4. Прагова Р.І. Аналіз фінансового стану підприємств. - // Галицькі контракти. - 1999, № 3. - С.89

Надійшло до редколегії 02.04.2012